https://doi.org/10.33004/reumatizam-supp-73-1-32

## Kognitivna funkcija u bolesnika s upalnim reumatskim bolestima: povezanost s dobi, obrazovanjem i aktivnošću bolesti

## Cognitive function in patients with inflammatory rheumatic diseases: correlation with age, education and disease activity

Nika Nikolac [1,2], Filip Mirić [1,2], Jelena Materljan Franki [1], Srđan Novak [1,2]

*[1]Zavod za reumatologiju i kliničku imunologiju, Klinika za internu medicinu, Klinički bolnički centar Rijeka*
*[2]Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci*

**Uvod:** Kognitivne poteškoće mogu biti prisutne u bolesnika s različitim upalnim reumatskim bolestima, ali čimbenici povezani s njihovom pojavom i težinom još nisu potpuno razjašnjeni. Cilj istraživanja bio je procijeniti kognitivnu funkciju pacijenata s upalnim reumatskim bolestima MoCAtestom te ispitati njezinu povezanost s dobi, obrazovanjem, dijagnozom i aktivnošću bolesti.
**Ispitanici i metode:** U presječno istraživanje uključeno je 75 bolesnika: 36 s reumatoidnim artritisom (RA), 22 sa sistemskim eritemskim lupusom (SLE), 12 sa spondiloartritisom (SpA) i 5 s psorijatičnim artritisom (PsA). Podaci su prikupljeni u periodu od 1.6.2026. do 20.08.2026. od pacijenata liječenih ambulantno pri Zavodu za reumatologiju i kliničku imunologiju Kliničkog bolničkog centra Rijeka. Analizirana je povezanost MoCArezultata s dobi, godinama obrazovanja, dijagnozom i aktivnošću bolesti. Aktivnost bolesti procijenjena je odgovarajućim indeksima (DAS28-CRP, SLEDAI, BASDAI i DAPSA), koji su za zajedničku analizu standardizirani unutar pojedine dijagnoze.
**Rezultati:** Prosječna dob ispitanika bila je 56,2±13,9 godina, a 76,9% bile su žene. Prosječni MoCArezultat iznosio je 25,03±3,36, dok je rezultat <26 imalo 37/75 (49,3%) bolesnika. Učestalost MoCArezultata <26 nije se značajno razlikovala između RA, SLE, SpAi PsA. Lošiji MoCArezultat bio je povezan s višom dobi (ρ=-0,308; p=0,007) i većom aktivnošću bolesti (ρ=-0,275; p=0,017), dok je povezanost s godinama obrazovanja bila slabija i nije dosegnula statističku značajnost. U multivarijabilnoj analizi svakih dodatnih 10 godina života bilo je povezano s padom MoCArezultata za približno 1 bod, a porast aktivnosti bolesti za 1 SD s padom za približno 0,9 bodova, neovisno o obrazovanju i dijagnozi.
Dijagnoza sama po sebi nije bila neovisno povezana s MoCArezultatom. U podskupini bolesnika sa SLE zabilježena je izražena negativna povezanost SLEDAI i MoCArezultata (ρ=-0,520; p=0,013), što upućuje na moguću značajniju važnost aktivnosti bolesti za kognitivnu funkciju u ovoj skupini.
**Zaključak:** Gotovo polovica ispitanih bolesnika imala je MoCArezultat <26. Lošija kognitivna izvedba bila je prvenstveno povezana s dobi i aktivnošću bolesti, a slabije sa specifičnom dijagnozom upalne reumatske bolesti. Nalazi podupiru ciljanu procjenu kognitivne funkcije, osobito u starijih bolesnika i onih s aktivnijom bolešću, te naglašavaju da kognitivne poteškoće mogu predstavljati klinič

**Ključne riječi:** MoCA test, upalne reumatske bolesti, aktivnost bolesti, kognitivna funkcija
**Keywords:** MoCA test, inflammatory rheumatic diseases, disease activity, cognitive function
**E-mail adresa prezentirajućeg autora:** nika.nikolac505@gmail.com
**Izjava o sukobu interesa:** nema sukoba interesa